I ZO 82/25

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie dotyczącej sędziego X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 3 września 2025 roku, oświadczenia SSN Marka Siwka o podstawie wyłączenia go od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZO 138/24 na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

postanowił:

wyłączyć SSN Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 138/24.

UZASADNIENIE

SSN Marek Siwek w piśmie z dnia 23 lipca 2025 r. zasygnalizował potrzebę wyłączenia go od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 138/24, wskazując, iż zna sędziego X. Y., a okoliczność ta wywodzi się z okresu, kiedy pełnił funkcję Zastępcy rzecznika Dyscyplinarnego dla Okręgu Sądu Okręgowego w L., w związku z czym uczestniczył w konferencjach organizowanych przez Krajową Radę Sądownictwa, związanych z sądownictwem dyscyplinarnym. Zaznaczył, że był w tamtym okresie członkiem Krajowej Rady Sądownictwa, a uczestnikiem tych konferencji był także sędzia X. Y., przy czym przebieg tych konferencji uwzględniał program merytoryczny, jak i towarzyski. Sędzia SSN Marek Siwek podkreślił, że choć znajomość z sędzią Ż. nie przybrała charakteru bliskiego, to uważa jednak, iż orzekanie w sprawie, w której jest on stroną, mogłoby w odbiorze zewnętrznym prowadzić do uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Z treści art. 42 § 1 k.p.k. wynika, że sąd wyłącza sędziego na jego żądanie, z urzędu lub na wniosek strony. Potrzeba wyłączenia sędziego zachodzi w sytuacji wskazanej w art. 41 § 1 k.p.k., jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazuje się, że bezstronność sędziego w realiach danej sprawy powinna zostać rozważona zgodnie z kryterium subiektywnym, czyli na podstawie osobistych przekonań poszczególnego sędziego w danej sprawie, oraz zgodnie z kryterium obiektywnym, czyli w drodze ustalenia, czy sędzia daje wystarczające gwarancje, by wykluczyć jakąkolwiek uprawnioną wątpliwość w tej mierze (zob. wyrok ETPCZ z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie *Sigurdsson* przeciwko Islandii – skarga nr 39731/98). W odniesieniu do kryterium subiektywnego należy domniemywać osobistą bezstronność sędziego do czasu wskazania dowodu przeciwnego. Na podstawie kryterium obiektywnego trzeba rozstrzygnąć, czy obok zachowania samego sędziego, istnieją dające się ustalić okoliczności mogące podać w wątpliwość jego bezstronność. W tej mierze nawet pozory mogą mieć pewne znaczenie. Chodzi tu o zaufanie, które muszą wzbudzać sądy w demokratycznym społeczeństwie oraz przede wszystkim u stron postępowania. W związku z tym każdy sędzia, w stosunku do którego istnieje uprawniony powód, by obawiać się braku bezstronności z jego strony, musi zostać wyłączony.

Jakkolwiek sygnalizowana przez SSN Marka Siwka znajomość o charakterze zasadniczo zawodowym z X. Y. nie musi świadczyć o deficycie bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy o sygn. akt I ZO 138/24, to jednak rozstrzyganie w tej sprawie może rodzić w oczach opinii publicznej wątpliwość co do tego, czy rozstrzygnięcie to będzie dokonywane w warunkach zapewniających bezstronność i obiektywizm ocen. Takiej sytuacji należy uniknąć.

Godzi się przy tym zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 lipca 2004 r., sygn. akt. SK 19/02, OTK ZU 2004, nr 7/A, poz. 67, stwierdził, że instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej

bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności.

Kierując się powyższym wskazaniem, Sąd Najwyższy uznał, że zachodzi potrzeba wyłączenia SSN Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 138/24.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]